

Sygn. akt: I ACa 632/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dorota Ochalska - Gola (spr.)
Sędziowie:	SA Lilla Mateuszczyk SA Alicja Myszkowska
Protokolant:	stażysta Agata Józwiak

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **(...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.**

przeciwko **Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) we W. – następcy prawnemu (...)we W.**

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 27 lutego 2013 r. sygn. akt X GC 662/12

1. **oddala obie apelacje;**

2. **zasądza od Wojewódzkiego Szpitala (...) we W. – następcy prawnego (...)we W. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

Sygn. akt **I ACa 632/13**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w Łodzi X Wydział Gospodarczy zasądził od pozwanego(...) we W. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. kwotę 100.778,26 zł z ustawowymi odsetkami od 29 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty oraz ustawowe odsetki liczone: od kwoty 221.414,26 zł za dzień 28 czerwca 2012 r., od kwoty 168.969,46 zł za okres od 29 czerwca do 30 lipca 2012 r. i od kwoty 130.856,26 zł za okres od 31 lipca

do 28 sierpnia 2012 r.; umorzył postępowanie co do kwoty 152.949,60 zł; oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu.

Wyrok ten zapadł na podstawie ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, które Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne:

Przedmiotem działalności powodowej spółki wpisanej do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach KRS jest m.in. pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.

W dniu 24 sierpnia 2011 r. pozwany Szpital zawarł z (...) Spółką z o.o. umowę nr (...) o dostawy. W § 10 wskazano, że spółka (...) nie może dokonać przelewu wierzytelności wynikających z umowy na rzecz osób trzecich, bez uprzedniej zgody SPZOZ.

W dniu 6 czerwca 2011 r. spółka (...) zawarła z powodową (...) S.A. umowę o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń, na mocy której - w § 1 ust. 3 i 4 umowy - spółka (...) poręczyła istniejące i niewymagalne zobowiązania oraz przyszłe zobowiązania podmiotów określonych w załączniku nr 1 do umowy, w tym pozwanego Szpitala, do łącznej kwoty 15.880.000 zł (oraz odsetki ustawowe). Z kolei w § 3 umowy postanowiono, że w wypadku niespłacenia zobowiązania przez SPZOZ na rzecz spółki (...), zawiadomi ona spółkę (...), która, jako poręczyciel, spłaci to zobowiązanie (wraz z odsetkami), a w zakresie spłaconego zobowiązania stanie się wierzycielem pozwanego. Umowa ta była odpłatna, bowiem powodce za poręczenie należała się określona prowizja (§ 4 ust. 1 umowy), a zapłata tej prowizji miała następować - zgodnie z § 4 ust. 2 umowy - poprzez potrącenie wzajemnych wierzytelności wierzyciela i poręczyciela.

W § 5 ust. 2 umowy została uregulowana sytuacja, gdy dłużnik spłaci swoje poręczone zobowiązanie przed zapłatą dokonaną przez powódkę na rzecz dostawcy. Zgodnie zaś z § 5 ust. 3 umowy w przypadku zapłaty przez dłużnika całości lub części poręczonego zobowiązania dokonanej po zapłacie strony powodowej, dostawca w terminie 3 dni od otrzymania zapłaty zwróci powodowej Spółce kwoty objęte poręczeniem i spłacone w tym zakresie przez dłużnika.

W trakcie współpracy między pozwanym Szpitalem a spółką (...), ta ostatnia stała się wierzycielem pozwanego m.in. na łączną kwotę 239.392,80 zł należności głównej.

W wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, powódka przekazała dostawcy zestawienia szczegółowo opisanych w ustaleniach faktycznych faktur poręczonych na mocy przedmiotowej umowy. O zawarciu umowy poręczenia oraz poręczeniu zobowiązań pozwanego wynikających z tych faktur powódka zawiadomiła pozwanego odrębnymi pismami. Na wskazaną powyżej i objętą sporem należność wobec Szpitala składają się wierzytelności z niekwestionowanych w toku sporu faktur potwierdzających dokonanie dostawy, a także naliczone przez powódkę odsetki skapitalizowane.

Powódka spłaciła na rzecz dostawcy wymienioną wyżej kwotę pomniejszoną o należną prowizję, o czym pozwany Szpital został powiadomiony stosownym pismem powódki i dostawcy. W ustaleniach faktycznych Sąd Okręgowy przyjął w oparciu o dokumenty załączone do akt dane dotyczące poszczególnych faktur, wierzytelności tytułu tych faktur oraz terminów i wysokości wpłat dokonanych przez stronę powodową. Powyższe ustalenia nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Pozwany Szpital także zapłacił spółce (...) łącznie 222 941,60 zł, przy czym nie wszystkie wpłaty dotyczyły należności objętej sporem. Sąd I instancji w szczegółowych ustaleniach wskazał, w jakich datach poszczególne kwoty zostały przekazane na poczet należności z faktur objętych sporem. Ustalenia faktyczne w tym zakresie nie są przedmiotem sporu między stronami.

Pismem z dnia 15 czerwca 2012 r. spółka (...) wezwała stronę pozwaną do zapłaty należności jej przysługujących z tytułu faktur VAT przez nią poręczonych i zapłaconych w oparciu o umowę łączącą powódkę m.in. ze spółką

(...) , powiększonej o należne odsetki. Powodowa spółka dokonała z dostawcą rozliczenia, poprzez potrącenie części należności z faktur uregulowanych przez pozwany Szpital na rzecz dostawcy.

Pozwany Szpital nie zapłacił powodowej spółce żadnej kwoty, a na rzecz dostawcy nie dokonał dalszych wpłat.

W oparciu o tak zakreśloną podstawę faktyczną rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy uznał powództwo za usprawiedliwione co do zasady. Pozwany Szpital zawarł umowę o dostawę z (...) Spółką z o.o., na podstawie której zobowiązany był do spełnienia na jej rzecz świadczeń pieniężnych za dostarczone świadczenia niepieniężne. Za zobowiązania strony pozwanej wobec kontrahenta poręczyła umową z 6 czerwca 2011 r. strona powodowa, a następnie wobec nie spełnienia świadczenia przez pozwanego, zapłaciła należności wobec dostawcy w wysokości dochodzonej pozwem. Sąd I instancji wskazał, że strona pozwana nie kwestionowała tych okoliczności (podnosiła jedynie, że część zobowiązań dochodzonych w niniejszej sprawie spełniła bezpośrednio na rzecz dostawcy), a przedmiotem jej zarzutów była nieważność umowy poręczenia, co w konsekwencji skutkowało brakiem legitymacji czynnej po stronie powodowej Spółki, która nie wstąpiła w prawa zaspokojonego wierzyciela.

Sąd Okręgowy przede wszystkim poddał szczegółowej analizie sporną umowę poręczenia z dnia 6 czerwca 2011 r. w aspekcie jej pozorności. Analizując, czy umowa ta nie została zawarta jedynie w celu ukrycia rzeczywistej umowy factoringu lub przelewu, ostatecznie przyjął, że umowa poręczenia nie została zawarta dla pozorów. W tym zakresie wskazał, że obowiązki nałożone na stronę powodową i podejmowane przez nią czynności takie jak informowanie dłużnika o udzielonym poręczeniu i dokonanej spłacie jego zobowiązań, czy też upoważnienie strony powodowej do prowadzenia z pozwanym rozmów w sprawie zobowiązań objętych poręчением, są także charakterystyczne dla dbającego o swoje prawa poręczyciela. Umowa z dnia 6 czerwca 2011 r. nie zawierała także elementów przedmiotowo istotnych dla umowy przelewu lub poręczenia, a nadto strona powodowa nie wykazała istnienia po stronie dostawcy przesłanek z art. 83 § 1 k.p.c. Następnie Sąd Okręgowy rozważył zgodność umowy poręczenia z art. 58 k.c. i wskazał, że co do zasady instytucja poręczenia jest znana polskiemu prawu cywilnemu. Analizowana umowa nie miała na celu obejścia ustawy, gdyż do zmiany wierzyciela nie doszło na skutek czynności prawnej pomiędzy dotychczasowym wierzycielem a osoba trzecią, lecz na podstawie czynności faktycznej osoby trzeciej tj. strony powodowej w postaci spłaty dotychczasowego wierzyciela. Ponadto cel umowy poręczenia nie był sprzeczny z właściwością zobowiązania oraz zasadami współżycia społecznego. W tym zakresie Sąd I instancji zwrócił uwagę, że strona pozwana sama narusza zasadę w postaci lojalności kontraktowej, a zatem co do zasady nie może się skutecznie powoływać na ochronę z art. 5 k.c. Ponadto na skutek wejścia strony powodowej w prawa zaspokojonego wierzyciela w trybie art. 518 § 1 pkt 1 k.c. sytuacja strony pozwanej nie uległa pogorszeniu. Dłużnik został zwolniony ze zobowiązania wobec dotychczasowego wierzyciela, zachował prawo podniesienia wszelkich dotychczasowych zarzutów, a nadto uzyskał możliwość zwolnienia się z obowiązku świadczenia poprzez podniesienie zarzutów osobistych przysługujących mu wobec wierzyciela. W tej sytuacji Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zakwestionowania ważności zawartych umów z art. 353¹ k.c. oraz art. 58 k.c.

W dalszej kolejności została przeanalizowana kwestia ważności umów na płaszczyźnie górnej granicy poręki za dług przyszły. W tym zakresie Sąd Okręgowy ustalił, że w spornej umowie poręczenia wskazano maksymalną wysokość poręczenia. Nie ma przy tym znaczenia, że w umowie poręczenia wskazano maksymalną łączną wysokość poręki dotyczącą wszystkich podmiotów, za które udzielono poręczenia. Mimo braku wskazania maksymalnej poręki indywidualnie w stosunku do pozwanego, również i ta umowa spełniała wymóg z art. 878 § 1 k.c. Celem tego przepisu jest bowiem ochrona poręczyciela, a funkcją zabezpieczenie osoby poręczającej przed odpowiedzialnością za nieskonkretyzowany dług przyszły, na którego powstanie i wysokość nie będzie miał żadnego wpływu. W ocenie Sądu I instancji, wskazanie łącznej maksymalnej poręki spełniało ten wymóg, bo wskazywało maksymalną granicę odpowiedzialności powódki. Nawet jeśli spłaty dokonane przez powódkę za pozwanego przekraczały limity poręki, to strona powodowa ukształtowała swoje zobowiązanie odmiennie niż zastrzeżono w umowie w sposób autonomiczny i dobrowolny, a zatem nie doszło do naruszenia przepisu art. 878 § 1 k.c., który miał zapewnić właśnie powodowej spółce ochronę prawną.

Następnie Sąd I instancji dokonał oceny zgodności umowy poręczenia z umową dostawy zawartą przez pozwanego Szpital ze spółką (...). Umowa ta zawierała bowiem zakaz przelewu wierzytelności. W okolicznościach sporu strona powodowa wstąpiła jednak w prawa zaspokojonego wierzyciela nie na podstawie art. 509 k.c., a na podstawie przepisu art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. Pactum de non cedendo nie stanowi przeszkody do ustawowego wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela, bowiem jego przesłanką nie jest brak zakazu zbywania spłaconej wierzytelności, za którą spłacający za dłużnika odpowiada osobiście. Sąd Okręgowy podkreślił, że zamiarem ustawodawcy było dokonanie wyraźnej dystynkcji między instytucją subrogacji ustawowej a przelewem wierzytelności, a zatem art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. ma charakter przepisu bezwzględnie obowiązującego. Sąd Okręgowy dostrzegł, że w przedmiotowej umowie dostawy zawarto także zakaz zawierania bez zgody pozwanego umów poręczenia, ale w jego ocenie naruszenie tego zakazu nie powoduje nieważności lub bezskuteczności umowy, a najwyżej może uzasadniać obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej zawarciem - wbrew umowie dostawy - umowy poręczenia za zobowiązania wynikające z umowy dostawy.

Na koniec przedmiotem swoich rozważań Sąd I instancji uczynił zgodność spornej umowy poręczenia za cudzy dług z przepisem art. 53 ust.6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (jedn. tekst: Dz. U. Nr 14 z 2007 r., poz. 89 ze zm.), mającej zastosowanie w realiach sporu. Dokonując wykładni powołanego przepisu ostatecznie uznał, że umowa poręczenia nie jest czynnością mającą na celu zmianę wierzyciela, a takim kryterium posłużył się ustawodawca w art. 53 ust. 6 powołanej ustawy.

Reasumując, Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że strona powodowa - zgodnie z art. 518 § 1 pkt. 1 k.c. - płacąc kontrahentom strony pozwanej dług, którego w terminie nie zapłacił sama pozwany, za który spółka (...) odpowiadała osobiście na podstawie umowy poręczenia, nabyła ex lege spłacone wierzytelności do wysokości dokonanej zapłaty, przy czym do skutków tego wstąpienia stosuje się odpowiednio przepisy o przelewie wierzytelności, a w szczególności art. 509 § 2 k.c.

Odnosząc się do kwestii wysokości dochodzonego roszczenia Sąd Okręgowy podniósł, że w tym zakresie pozwany Szpital podtrzymywał ostatecznie jedynie zarzut zapłaty należności na rzecz spółki (...) w części objętych sporem faktur. Z niekwestionowanych ustaleń faktycznych wynika, że faktury te zostały zapłacone już po zawiadomieniu pozwanego przez powodową spółkę (...) o poręczeniu i po dokonaniu przez nią zapłaty na rzecz dostawcy. Rozstrzygając, jaki skutek miała zapłata przez dłużnika na rzecz wierzyciela już po dokonaniu zapłaty przez poręczyciela, Sąd I instancji odniósł się w tym zakresie do postanowienia § 5 ust. 3 umowy poręczenia i wskazał, że strony tej umowy taką sytuację przewidziały i zgodnie z treścią porozumienia, to na dostawcy spoczywał obowiązek zwrotu zapłaty kwoty objętej poręczeniem i spłaconej w tym zakresie przez dłużnika. W tym więc zakresie nie można ostatecznie mówić o skutku wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela. Ponadto dla sytuacji pozwanego w świetle zapisu umownego łączącego powoda i dostawcę, nie miała znaczenia data dokonania rozliczenia między stronami umowy poręczenia tak wpłaconych przez pozwanego Szpital kwot. Z chwilą zapłaty, nawet po zapłacie dokonanej przez poręczyciela, Szpital w świetle przepisów prawa cywilnego zwalniał się z odpowiedzialności, na co wskazywała także praktyka wykonywania umowy, na którą powołała się w uzasadnieniu pozwu strona powodowa.

W rezultacie Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w części uznając, że roszczenie główne było uzasadnione co do żądania zasądzenia kwoty 100.778,26 zł. W zakresie kwoty 53,87 zł - stanowiącej nieprawidłowo wyliczone przez powoda odsetki od faktury (...) za okres po 30 kwietnia 2012 r. (w której to dacie Sąd uznał tę fakturę za prawidłowo zapłaconą) do 27 czerwca 2012 r. - roszczenie powoda w kształcie wynikającym z pisma z 27 grudnia 2012 r. było niezasadne.

O odsetkach, w tym skapitalizowanych, Sąd I instancji orzekł zgodnie z art. 481 § 1 i 2 oraz art. 482 k.c., przyjmując, że z dniem spełnienia świadczenia przez pozwanego Szpital na rzecz dostawcy - (...) Spółki z o.o. gasła także objęta sporem wierzytelność strony powodowej.

Wobec ograniczenia powództwa do kwoty należności głównej wskazanej w piśmie z 27 grudnia 2012 r. Sąd I instancji na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w zakresie kwoty 152.949,60 zł uznając, że wydanie orzeczenia w tym zakresie stało się zbędne.

Powództwo w pozostałej części, jako nieusprawiedliwione co do wysokości, podlegało oddaleniu. Na oddaloną część powództwa złożyła się różnica w wysokości skapitalizowanych odsetek w zakresie w jakim powód naliczył je za okres po dacie zapłaty należności z faktury nr (...) oraz różnica pomiędzy uwzględnionym przez Sąd I instancji roszczeniem o zasądzenie odsetek od kwot dochodzonych pozwem a żądaniem powoda określonym w tym zakresie w piśmie z 27 grudnia 2012 r.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. II k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony.

Powódka zaskarżyła wyrok w części, tj. w zakresie rozstrzygnięcia zawartego pkt 3 oraz pkt 4 sentencji wyroku, stawiając zaskarżonemu orzeczeniu następujące zarzuty:

- 1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 452 w zw. z art. 885 oraz art. 886 k.c. poprzez ich niezastosowanie;
- 2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 i 2 w zw. z art. 512 zd. 1 k.c. poprzez sprzeczne z literalną treścią umowy i jako takie wadliwe przyjęcie, iż zapis § 5 ust. 3 umowy poręczenia z 6 czerwca 2011 r., zawartej przez powódkę ze spółką (...), przewiduje zwolnienie dłużnika z obowiązku świadczenia na jej rzecz w wypadku spełnienia przez pozwanego świadczenia bezpośrednio na rachunek swojego dostawcy.

W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę orzeczenia poprzez podwyższenie zasądzonej kwoty w pkt 1 do kwoty 100.832,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 16 października 2012 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie odsetek ustawowych od kwoty:

- 253.781,73 zł za okres od 28 czerwca do 8 lipca 2012 r.
- 247.441,00 zł za okres od 9 do 15 lipca 2012 r.
- 224.643,33 zł za okres od 16 do 30 lipca 2012 r.
- 201.336,93 zł za okres od 31 lipca do 7 sierpnia 2012 r.
- 163.227,73 zł za okres od 8 sierpnia do 15 października 2012 r.,

a także o podwyższenie kwoty zasądzonych kosztów procesu za I instancję do kwoty 19.907 zł i o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu za II instancję.

Pozwany zaskarżył wyżej wyrok w części dotyczącej pkt 1 i rozstrzygającej o kosztach (pkt 4), zarzucając naruszenie przepisów:

- 1) prawa materialnego, tj. art. 53 ust. 6 i 7 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej w brzmieniu ustalonym ustawą z 22 października 2010 r. poprzez uznanie, że przepisy te nie mają zastosowania do umowy o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczenia zawartej przez powoda z dostawcą – spółką (...);
- 2) prawa materialnego tj. przepisu art. 65 § 2 w związku z treścią art. 83 k.c. w świetle przedmiotu działalności powoda oraz treści umowy zawartej pomiędzy powodem a spółką (...) dostarczającą towary do pozwanego Szpitala przez pominięcie rzeczywistej woli stron i uznanie, że udzielenie poręczenia nie stanowiło czynności pozornej,
- 3) prawa materialnego poprzez pominięcie zasad współzycia społecznego, tj. niezastosowanie tej normy, przepisu art. 5 i art. 58 § 2 k.c.

W konkluzji pozwany wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części wyroku i oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

Obie strony wzajemnie wniosły o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego na ich rzecz.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Obie apelacje są bezzasadne.

W pierwszej kolejności zostanie omówiona apelacja strony pozwanej, która nakierowana jest na podważenie samej zasady odpowiedzialności pozwanego Szpitala.

Apelujący podtrzymał w całości swoje dotychczasowe twierdzenia i zarzuty zmierzające do wykazania, że umowa poręczenia z dnia 6 czerwca 2011 r. nie wywołała skutków prawnych zamierzonych przez strony tej czynności. W tym zakresie Sąd Apelacyjny w całości podziela ocenę prawną żądania pozwu przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W pogłębionych rozważaniach Sąd Okręgowy odniósł się zarówno do podnoszonego w apelacji zarzutu sprzeczności umowy poręczenia z treścią art. 53 ust.6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, jak i do rzekomej wady oświadczenia woli wywodzonej przez skarżącego z treści art. 83 § 1 k.c., a także dokonał wyczerpującej analizy postanowień spornej umowy w kontekście przesłanek art. 5 k.c. i art. 58 § 2 k.c. W istocie apelacja strony pozwanej nie zawiera żadnych nowych argumentów jurydycznych, które tą poprawną ocenę mogłyby podważyć.

Trafna pozostaje zwłaszcza wykładnia przepisu art. 53 ust. 6 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jedn. - Dz. U. Nr 14 z 2007 r., poz. 89 ze zm.) odwołująca się do pojęcia celu czynności, którym w zamyśle ustawodawcy ma być zmiana wierzyciela. Bez potrzeby powielania rozważań Sądu Okręgowego, wypada jedynie wskazać, że kwestia oceny zgodności umów poręczenia wierzycielności, których dłużnikiem pozostawał zakład opieki zdrowotnej, z przepisem art. 53 ust. 6 powołanej ustawy była już przedmiotem wypowiedzi judykatury. Zgodnie z dominującym poglądem, który akceptuje także Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym apelację, umowa poręczenia nie jest objęta zakresem przedmiotowym normy art. 53 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (tak m.in. SA w Katowicach w wyroku z dnia 24 stycznia 2013 r. w sprawie V ACa 667/12, LEX nr 1286526; podobnie SA w Lublinie w wyroku z dnia 6 grudnia 2012 r. w wyroku w sprawie I ACa 411/12, LEX nr 1254398; podobnie SA w Łodzi w sprawie I ACa 352/13). Istotą umowy poręczenia nie jest bowiem zmiana wierzyciela, a tego rodzaju ustawowy skutek (art. 518 § 1 pkt 1 k.c.) jest wyłącznie następstwem określonego zachowania dłużnika, który nie zaspokaja poręczonego długu. Argumentacja apelującego odwołująca się do uzasadnienia projektu ustawy z dnia 22 października 2010 r. nowelizującej ustawę o zakładach opieki zdrowotnej, którą powołany przepis został wprowadzony, pozostaje o tyle nieskuteczna, iż ustawodawca ostatecznie nie zastosował środków adekwatnych do pierwotnych założeń, a innymi słowy - zredagował znowelizowany przepis w sposób, który w żadnym razie nie poddaje się wykładni proponowanej przez stronę pozwaną. Na akceptację w tym zakresie zasługują słuszne zastrzeżenia strony powodowej przywołane w piśmie procesowym z dnia 15 października 2012 r., a dotyczące systemowej wykładni przepisu art. 53 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej.

Nie ma także racji strona pozwana, wskazując na rzekomą wadę oświadczenia woli umowy z dnia 6 czerwca 2011 r. i zarzucając naruszenie przepisu art. 65 § 2 k.c. w związku z treścią art. 83 k.c. Całkowicie chybiona pozostaje zwłaszcza próba usprawiedliwienia braku inicjatywy dowodowej apelującego poprzez swoiste antycypowanie treści ewentualnego dowodu z zeznań strony powodowej oraz zeznań przedstawiciela (...) Spółki z o.o. i założenie, że byłaby ona negatywna dla pozwanego. Nie sposób ponadto zgodzić się z twierdzeniami apelującego, iż powodowa spółka (...) nie wykazała, że doszło do zawarcia umowy poręczenia, skoro przedstawiła pisemną umowę zawierającą wszystkie przedmiotowo istotne elementy czynności opisanej w art. 876 § 1 k.c. O pozorności umowy poręczenia nie świadczą także poszczególne, analizowane przez skarżącego postanowienia kontraktu, ani akcentowany sposób jej wykonywania. Podnosząc ten ostatni argument apelujący nie bierze pod uwagę, iż strona powodowa w toku procesu uwzględniła wszystkie wpłaty dokonane przez pozwanego na rzecz spółki (...) w zakresie objętych sporem wierzycielności. Podstaw dla odmiennej oceny umowy poręczenia z dnia 6 czerwca 2011 r. nie można także wywieść z powołanej przez skarżącego uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie III CZP 10/12 (OSNC 2012/10/117). Jak trafnie dostrzegł Sąd I instancji, przesłanką dla wnioskowania o pozorności umowy w sprawie poddanej ocenie Sądu Najwyższego było przede wszystkim udzielenie poręczenia za wierzycielności przeterminowane

przez podmiot profesjonalnie zajmującym się obrotem wierzytelnościami i pozasądową windykacją wierzytelności. W rozpatrywanej sprawie przedmiotem poręczenia były zaś wierzytelności przyszłe. Apelujący zdaje się ponadto pomijać, że w uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy przyjął, iż powodowie zawarli z wierzycielem pozwanego nie umowę przelewu wierzytelności, ale umowę poręczenia i spłacili dług, co ostatecznie prowadziło do wniosku o formalnym wstąpieniu strony powodowej w prawa zaspokojonego wierzyciela.

Niezasadny pozostaje również zarzutu naruszenia art. 5 k.c. i art. 58 § 2 k.c. W powoływanym przez pozwanego uzasadnieniu wyroku z dnia 24 kwietnia 2008 r. w sprawie IV CSK 39/08 (LEX nr 424361) Sąd Najwyższy dopuścił możliwość uznania, że zawarcie umowy poręczenia jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, ale podkreślił, że dla takiej oceny konieczne jest wykazanie, że działanie wierzyciela było wprawdzie formalnie zgodne z treścią zobowiązania, ale nie da się pogodzić z zasadą rzetelności i lojalności w wykonaniu zobowiązania względem kontrahenta, bowiem naruszało jego uzasadniony interes. W niniejszym postępowaniu strona pozwana tego rodzaju dowodu nie przeprowadziła. Z pewnością nie spełniają tego wymogu ogólnikowe twierdzenia apelacji o ewentualnych „agresywnych działaniach windykacyjnych” powoda. Nie jest także wystarczające odwołanie się do zasad finansowania pozwanego Szpitala, który otrzymuje środki z NFZ. Warto podkreślić, że w ten sam sposób finansowane są wszystkie placówki służby zdrowia, które zawierają kontrakty z NFZ, a mimo to nie wszystkie z tych podmiotów pozostają w stałym zadłużeniu wobec swoich dostawców. Sąd Apelacyjny w pełni akceptuje w tym zakresie wyczerpujące motywy rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Apelacja strony powodowej dotyczy wyłącznie wysokości zasądzzonego roszczenia, które zdaniem skarżącej zostało niesłusznie oddalone w zakresie należności ubocznych – odsetek ustawowych w łącznej wysokości 2.374,15 zł. Przywołane w apelacji zarzuty naruszenia prawa materialnego sprowadzają się w istocie do podważenia przyjętej przez Sąd Okręgowy wykładni postanowień § 5 ust. 3 umowy poręczenia i oceny skutków spełnienia przez pozwanego świadczenia do rąk (...) Spółki z o.o., w sytuacji gdy uprzednio wierzytelność została już zaspokojona przez poręczyciela. Sąd Apelacyjny w pełni aprobejuje stanowisko Sądu I instancji i analizę omawianej klauzuli umownej przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W świetle postanowień § 5 ust. 3 umowy z dnia 6 czerwca 2011 r. nie sposób zwłaszcza uznać, że spełnienie przez pozwanego Szpitala świadczenia do rąk dostawcy winno być oceniane w kontekście przesłanek art. 452 k.c. W przypadku zapłaty przez stronę pozwaną poręczonego zobowiązania, dokonanej po zapłacie przez powodową Spółkę, strony czynności tj. (...) S.A. i (...) Spółki z o.o. wprowadziły obowiązek zwrotu przez dostawcę na rzecz strony powodowej kwot objętych poręczeniem. Tego rodzaju regulacja jest charakterystyczna dla sytuacji, w której spełnienie świadczenia następuje do rąk umocowanego podmiotu, który następnie – w ramach stosunków wewnętrznych – dokonuje ostatecznego rozliczenia z wierzycielem. Nie sposób bowiem zakładać, co wydaje się czynić strona powodowa, że w razie spełnienia świadczenia przez dłużnika do rąk spółki (...), po uprzedniej zapłacie tej wierzytelności przez poręczyciela, wierzytelność powoda wobec pozwanego Szpitala nie wygasa, a spółka (...) zyskuje dodatkowo odrębną wierzytelność wobec (...) wynikającą z postanowień § 5 ust. 3 umowy poręczenia. Trafne pozostają także wywody Sądu Okręgowego w przedmiocie braku wpływu terminu zastrzeżonego w § 5 ust. 3 umowy poręczenia na sytuację prawną strony pozwanej.

Z tych względów, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił obie apelacje jako bezzasadne.

Mając na uwadze, że zakres zaskarżenia apelacją pozwanego był daleko szerszy niż apelacją powoda i dotyczył samej zasady odpowiedzialności, a obie apelacje zostały oddalone Sąd Apelacyjny orzekł o kosztach postępowania zgodnie z zasadą wyrażoną w zdaniu drugim in principio art. 100 k.p.c. z uwzględnieniem § 6 pkt 6 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).